

EUROPOS CENTRINIS BANKAS
EUROSISTEMA

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2014 m. balandžio 16 d.

dėl valiutos keityklų operatorių

(CON/2014/27)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2014 m. kovo 14 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prašymą pateikti nuomonę dėl Valiutos keityklų operatorių įstatymo projekto (toliau – įstatymo projektas) ir Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (toliau – pakeitimo įstatymo projektas) (kartu – įstatymų projektai).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi ir Tarybos sprendimo 98/415/EB¹ 2 straipsnio 1 dalies pirmąja, antrąja ir trečiąja įtraukomis, kadangi įstatymų projektai susiję su valiutos klausimais, mokėjimo priemonėmis ir Lietuvos banku. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Įstatymų projektų tikslas

1.1. Įstatymo projektais siekiama supaprastinti subjektų, kurie teikia valiutos keitimo paslaugas Lietuvoje, teisinį reglamentavimą. Įstatymų projektuose nustatomas atskiras valiutos keitimo paslaugų teikimo teisinis pagrindas ir naujas Lietuvos finansų rinkos subjektas, t.y. „valiutos keityklų operatorius“.

Šiuo metu valiutos keitimo paslaugas Lietuvoje gali teikti: 1) kredito įstaigos, turinčios tokioms paslaugoms teikti reikalingą licenciją, 2) kiti mokėjimo paslaugų teikėjai bei elektroninių pinigų įstaigos (kai tai yra susiję su mokėjimo paslaugų teikimu arba elektroninių pinigų leidimu) ir 3) finansų maklerio įmonės (kai tai yra susiję su investicinių paslaugų teikimu).

1.2. Įstatymo projekte pateikiama įrašymo į valiutos keityklų operatorių sąrašą tvarka, valiutos keitimo veiklos, pabaigos ir veiklos priežiūros tvarka. Jame taip pat nustatyti reikalavimai valiutos keitykloms.

1.3. Įstatymo projekte nustatyti reikalavimai, kad valiutos keityklos turi būti įrengtos taip, kad užtikrintų, *inter alia*, tinkamą pinigų apsaugą ir teisės aktuose, reguliuojančiuose pinigų tvarkymą,

¹ 1998 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimas 98/415/EB dėl nacionalinių institucijų konsultavimosi su Europos Centrinio Banku teisės akto projekto nuostatų klausimais (OL L 189, 1998 7 3, p. 42).

nustatytų reikalavimų laikymąsi. Priežiūros institucija išsamiai išdėsto tokius reikalavimus ir jų įgyvendinimo tvarką.

- 1.4. Įstatymų projektuose nustatyta, kad Lietuvos bankas paskiriamas valiutos keityklų operatorių priežiūros institucija.

2. Konkrečios pastabos

- 2.1. Kalbant apie tinkamą pinigų apsaugą, kaip nurodyta įstatymo projekto 8 straipsnyje, Lietuvos bankui patikėta² nustatyti kredito ir mokėjimo įstaigoms bei kitiems ūkio subjektams, kurie verčiasi banknotų ir monetų gavimu, tvarkymu ir jų pakartotiniu išleidimu į apyvartą, Lietuvos Respublikos litų ir euro banknotų ir monetų autentiškumo tikrinimo bei jų padirbinių aptikimo reikalavimus. Lietuvos bankas taip pat prižiūri, kaip šie reikalavimai vykdomi.

Atitinkamai Lietuvos bankas užtikrina, kad subjektai, dalyvaujantys eurų banknotų ir monetų tvarkyme ir platinime visuomenei, vykdytų savo pareigas pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1338/2001³ 6 straipsnio 1 dalį. Todėl ECB rekomenduoja patikslinti įstatymo projektą siekiant užtikrinti, kad „pinigų“ apsauga apima ir euro apsaugą.

- 2.2. Be to, kadangi Lietuvos bankui bus patikėti nauji priežiūros uždaviniai, kurių vykdymui reikia papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių, ECB pažymi, kad Lietuvos banko dalyvavimas turėtų visapusiškai atitikti Lietuvos banko institucinio ir finansinio nepriklausomumo principą, kad būtų apsaugotas tinkamas Sutartyje ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statute numatytų jo uždavinių vykdymas. Centrinio banko nepriklausomumo principas, *inter alia*, reikalauja, kad valstybės narės neleistų savo nacionaliniams centriniams bankams atsidurti tokioje padėtyje, kad jie neturėtų pakankamų finansinių išteklių ir tinkamos nuosavybės savo su Europos centrinių bankų sistema arba su Eurosystema susijusiems uždaviniams vykdyti⁴. Atitinkamai, ECB tikisi, kad Lietuvos bankas turės pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kad jis galėtų vykdyti savo naujus uždavinius⁵.

Ši nuomonė bus skelbiama ECB interneto svetainėje.

² Lietuvos banko įstatymo 6 straipsnio 3 dalis. Dėl šios nuostatos buvo pasisakyta Nuomonėje CON/2011/46. Visos ECB nuomonės skelbiamos ECB interneto svetainėje <http://www.ecb.europa.eu>.

³ 2001 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2001, nustatantis priemones, būtinas euro apsaugai nuo padirbinėjimo (OL L 181, 2001 7 4, p. 6). Taip pat žr. 2001 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1339/2001, išplečiantį Reglamento (EB) Nr. 1338/2001, nustatančio priemones, būtinas euro apsaugai nuo padirbinėjimo, veikimą toms valstybėms narėms, kurios nėra priėmusios euro kaip savo bendros valiutos (OL L 181, 2001 7 4, p. 11).

⁴ Žr. Nuomonės CON/2012/63 6.1 punktą.

⁵ Žr. Nuomonės CON/2007/38 2.3 punktą.

Priimta Frankfurte prie Maino 2014 m. balandžio 16 d.

[parašas]

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI